

PYHTÄÄN KUNNAN ESIOPETUKSEN OPETUSSUUNNITELMA

1.8.2016

Sisältö

- 1 Paikallisen esiopetussuunnitelman laatiminen
- 2 Esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet
 - 2.1 Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet
 - 2.2 Esiopetuksen tehtävä osana oppimisen polkua
 - 2.3 Arvoperusta
 - 2.4 .Oppimiskäsitys
 - 2.5 Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa
- 3 Kasvua ja oppimista tukeva toimintakulttuuri
 - 3.1 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet
 - 3.2 Oppimisympäristöt esiopetuksessa
 - 3.4 Yhteistyö esiopetuksen aikana ja siirtymävaiheissa
- 4 Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet
 - 4.1 Monipuoliset työtavat
 - 4.2 Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena
 - 4.2 Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet
 - Ilmaisun monet muodot
 - Kielen rikas maailma
 - Minä ja meidän yhteisömme
 - Tutkin ja toimin ympäristössäni
 - Kasvan ja kehityn
- 5 Lapsen kasvun ja oppimisen tuki
 - 5.1 Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet
 - 5.2 Yhteistyö huoltajan kanssa tuen aikana
 - 5.3 Yleinen tuki
 - 5.4 Tehostettu tuki
 - 5.5 Erityinen tuki
 - 5.6 Perusopetuslaissa säädetyt tukimuodot
- 6 Oppilashuolto
 - 6.1 Monialainen oppilashuollon yhteistyö
 - 6.2 Yhteisöllinen oppilashuolto
 - 6.3 Yksilökohtainen oppilashuolto
 - 6.4 Oppilashuoltosuunnitelmat
- 7 Erilaiset kieli- ja kulttuuritaustat esiopetuksessa
- 8 Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatusopilliseen järjestelmään perustuva esiopetus

1. Paikallisen esiopetussuunnitelman perusteet

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet on perusopetuslain mukainen Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jonka mukaan Pyhtään kunnan koulujen esiopetuksen opetussuunnitelma on laadittu. Se on myös paikallisesti päätös esiopetuksen tavoitteista, sisällöistä, yhteistyöstä ja oppilashuollosta.

Pyhtään kunnan esiopetussuunnitelma on laadittu kaikille esiopetusta järjestäville kouluille yhteisenä. Tämän lisäksi kouluissa laaditaan esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuva vuosittainen suunnitelma ja siitä tiedotetaan ennalta lasten huoltajille koulujen kotisivuilla.

Pyhtään kunnan esiopetuksen opetussuunnitelman laatimiseen ovat osallistuneet esiopetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstö vastaamalla sähköisesti kysymyksiin liittyen laaja-alaiseen osaamiseen. Lisäksi lasten huoltajilla on ollut mahdollisuus vaikuttaa esiopetussuunnitelman oppimiskäsitykseen, oppimisympäristöön, arvoperustaan ja laaja-alaiseen osaamiseen sähköisesti ZEF- kyselyn ja kuukausittain huoltajille lähetettyjen kysymysten kautta. Lasten osallisuudella on suuri painopiste tämän esiopetussuunnitelman laadinnassa. Lapset ovat suunnitelleet unelmien eskaripäivän ja kertoneet ajatuksiaan hyvästä ja turvallisesta oppimisympäristöstä.

Pyhtään kunnan paikallista esiopetussuunnitelmaa ja sitä tarkentavaa vuosittaissuunnitelmaa arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti. Sen laatua ja toimivuutta arvioidaan kussakin esiopetusyksikössä painottaen paikallisia tarpeita ja arvoja.

Pyhtään kunnassa esiopetusta järjestetään lähikoulu periaatteella perusopetusta antavissa kouluissa sekä suomen että ruotsin kielellä pääsääntöisesti omissa opetusryhmissä. Sitä voidaan järjestää myös yhdysluokkaopetuksena ensimmäisen ja toisen luokan kanssa samassa opetusryhmässä. Esiopettajana toimii tällöin luokanopettaja.

2. Esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Esiopetus on tärkeä ajanjakso lapsen elämässä. Esiopetus suunnitellaan ja toteutetaan siten, että lapsilla on mahdollisuus **innostua, kokeilla ja oppia** uutta erilaisissa oppimisympäristöissä ja antaen heille tilaisuuksia monipuoliseen vuorovaikutukseen ja sosiaalisten taitojen vahvistamiseen. Tavoitteena on, että lapset oppivat arvostamaan ihmisten yhdenvertaisuutta ja omaa ainutlaatuisuuttaan.

2.1. Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet

Huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttamaan toimintaan. Lapsille järjestetään esiopetusta oppivelvollisuutta edeltävänä vuonna.

Pyhtään kunnassa esiopetusta järjestetään lähikouluperiaatteella perusopetusta antavissa kouluissa sekä suomen että ruotsin kielellä. Esiopetus toteutetaan pääsääntöisesti omissa

opetusryhmissä. Sitä voidaan järjestää myös yhdysluokkaopetuksena ensimmäisen ja toisen luokan kanssa samassa opetusryhmässä.

Esiopetus kestää yleensä yhden lukuvuoden, ja sitä annetaan vähintään 700 tuntia. Pidentetyn oppivelvollisuuden piirissä olevien lasten esiopetuksen toteuttamisen vaihtoehdot kuvataan luvussa... Esiopetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää varhaiskasvatuspalveluita kuten esiopetuksen yhteydessä tapahtuva päivähoito.

2.2. Esiopetuksen tehtävä osana oppimisen polkua

Varhaiskasvatus, esiopetus ja perusopetus muodostavat lasten kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukaisesti etenevän kokonaisuuden.

Esiopetuksen erityisenä tavoitteena on edistää **yhteistyössä huoltajien** kanssa lasten kehitys- ja oppimisedellytyksiä sekä vahvistaa **lasten sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin ja myönteisten oppimiskokemusten** avulla.

Huoltajat ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa. Heidän kanssa keskustellaan myös lapsen yksilöllisistä tarpeista, toiveista ja oppimisen tavoitteista.

Esiopetuksessa seurataan ja tuetaan kunkin lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä sekä hänen tietojensa ja taitojensa kehittymistä. Lapsen minäkäsitys vahvistuu arvostavan vuorovaikutuksen, monipuolisten oppimiskokemusten sekä **kannustavan palautteen** avulla. Pyhtään kunnan esiopetuksessa painotetaan **ystävyyttä, oppimisen iloa ja tutustumista uusiin kiinnostuksen kohteisiin** erilaisissa oppimisympäristöissä.

2.3 Arvoperusta

Esiopetuksessa jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on. Lapsilla on **oikeus oppia leikkien** ja iloita oppimastaan. Lasten aikaisemmat kokemukset ja taidot ovat osa heidän oppimisen polkuaan. Lasten erilaisuutta sekä erilaisia tapoja toimia ja oppia arvostetaan. Lasten käsityksiä ja mielipiteitä pidetään tärkeänä, ja heille annetaan mahdollisuus osallistua oppimisympäristön rakentamiseen sekä edellytystensä mukaan toiminnan suunnitteluun ja arviointiin. Lapsia rohkaistaan yhdessä tekemiseen, yhteisöllisyyteen ja yrittäjyyteen.

Leikkiessään lapset oppivat ja hahmottavat maailmaa. Pyhtään kunnan esiopetuksessa **leikki** eri muodoissaan on keskeistä kaikessa toiminnassa.

Esiopetuksessa noudatetaan kestävän elämäntavan periaatteita ja otetaan huomioon sen eri ulottuvuudet: sosiaalinen, kulttuurinen, taloudellinen ja ekologinen. Esiopetus toimintaympäristönä tukee lasten tasa-arvoisuutta. Siihen sisältyvät muun muassa mielipiteiden ja sukupuolten tasa-arvo.

2.4 Oppimiskäsitys

Esiopetuksen opetussuunnitelma perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan lapset omaksuvat uusia tietoja ja taitoja vuorovaikutuksessa toisten lasten, aikuisten, eri yhteisöjen ja lähiympäristön kanssa. Olennaista oppimisessa on lasten oma toiminta ja luottamus omiin mahdollisuuksiin oppijana. Lapset oppivat esiopetuksessa leikkien, liikkuen, tutkien, erilaisia työtehtäviä tehden, itseään ilmaisten sekä taiteisiin perustuvassa toiminnassa.

Pyhtään kunnan esiopetuksessa korostetaan **leikin** merkitystä oppimisessa, **myönteisiä tunnekokemuksia, oppimisen iloa, vuorovaikutustaitoja ja lasten osallisuutta** huomioimalla myös lasten toiveet toiminnan suunnittelussa.

2.5 Laaja-alainen osaaminen esiopetuksessa

Laaja-alisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta. Laaja-alaisen osaamisen kehittyminen alkaa jo varhaislapsuudessa ja kestää koko elämän. Se vahvistuu vähitellen oppimisen polun aikana arjen toiminnassa ja vuorovaikutuksessa.

Laaja-alaisen osaamisen kehittämisen tehtävä otetaan huomioon kaikessa esiopetuksen toiminnassa: toimintakulttuuria ja oppimisympäristöjä kehitettäessä sekä kasvatus- ja opetustyössä.

Laaja-alaisen osaamisen kehittyminen edistää lasten kasvua yksilöinä ja yhteisönsä jäseninä. Lasten laaja-alaisen osaamisen kehittymiseen vaikuttaa opeteltavia tietosisältöjä enemmän se, **miten esiopetuksessa työskennellään, millaisiksi oppimisympäristöt rakennetaan ja miten lasten oppimista ja hyvinvointia tuetaan.**

Pyhtään kunnan esiopetussuunnitelmassa painotetaan laaja-alaista osaamista, joka jakautuu kuuteen eri osa-alueeseen: **osallistuminen ja vaikuttaminen, ajattelu ja oppiminen, monilukutaito** (peruslukutaito, numeerinen lukutaito, kuvalukutaito, medialukutaito), **itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja itseilmaisu** sekä **tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen.**

Osallistuminen ja vaikuttaminen

Esiopetuksen tehtävä on tukea lasten vähitellen kehittyviä osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja. Esiopetuksen toimintaa suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan yhdessä lasten ja huoltajien kanssa. Kun lapset ovat mukana vaikuttamassa, he oppivat samalla hahmottamaan yhteisten sääntöjen, sopimusten ja luottamuksen merkitystä. Lapsi kokee olevansa myös osallinen ja tärkeä, kun hänet huomioidaan arjen konkreettisessa toiminnassa. Osallisuus lähtee lapsen omasta kokemuksesta ympäröivään maailmaan ja kulttuuriin. Lapsi kokee tulleen kuulluksi ja ymmärretyksi, sekä kuuluvansa ympäröivään yhteisöön ja kykenevänsä vaikuttamaan ympäristöönsä.

Ajattelu ja oppiminen

Ajattelun ja oppimisen taidot kehittyvät vuorovaikutuksessa ja muodostavat perustan muun osaamisen kehittymiselle ja elinikäiselle oppimiselle. Pyhtään kunnan esiopetuksessa rohkaistaan ja autetaan lasta kehittämään ajattelun ja oppimisen taitojaan sekä **vahvistetaan lasten luottamusta omaan osaamiseensa.** Lasten muistin ja mielikuvituksen kehittymistä tuetaan monipuolisesti sekä korostetaan liikunnan merkitystä lapsen oppimisen tukena. Oppimisen tulee olla myös toiminnallista, vuorovaikutteista, tutkivaa ja kokeilevaa. Lapsia autetaan myös havaitsemaan edistymistään ja oppimistaan, iloitsemaan onnistumisista ja kannustamaan toisia sekä samalla olemaan lannistumatta epäonnistumisista.

Monilukutaito

Monilukutaidolla tarkoitetaan erilaisten viestien tulkinnan ja tuottamisen taitoja. Se liittyy ajattelun ja viestinnän taitoihin ja kykyyn hankkia, muokata, ja tuottaa tietoa erilaisissa ympäristöissä ja tilanteissa. Tietoa voidaan tuottaa ja esittää sanallisesti, kuvallisesti ja

numeerisesti. Pyhtään kunnassa pyrimme tarjoamaan lapsille rikasta tekstiympäristöä puhutussa, kirjoitetussa, audiovisuaalisessa ja digitaalisessa muodossa sekä kannustavan aikuisen mallin yhteistyössä kotien kanssa. Lasta ohjataan myös käyttämään ja tuottamaan erilaisia viestejä ilmaisun ja vuorovaikutuksen keinoin.

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

Esiopetuksen tärkeänä tehtävänä on vahvistaa lasten hyvinvointiin liittyviä taitoja sekä ohjata heitä tekemään kestävän elämäntavan mukaisia valintoja. Lapsia ohjataan huolehtimaan itsestään, toisista ja yhteisestä ympäristöstä sekä vahvistetaan toimintaa vastuuntuntoisena yhteisön jäsenenä. Tärkeää on myös että lapsi oppii sisäistämään hyvien tapojen merkityksen osana jokapäiväistä elämää. Lisäksi korostetaan ravinnon, levon ja liikunnan merkitystä lapsen hyvinvoinnille ja oppimiselle sekä ohjataan toimimaan turvallisesti lähiympäristössä ja tarvittaessa pyytämään ja hakemaan apua.

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu

Esiopetuksen tehtävä on tarjota lapsille mahdollisuuksia harjoitella vuorovaikutus- ja ilmaisutaitoja turvallisesti vertaisryhmän ja lähiyhteisön aikuisten kanssa. Lapsia kohdellaan arvostavasti ja heitä ohjataan **ystävällisyyteen ja hyviin tapoihin**. Heille annetaan mahdollisuus tutustua lähiympäristöön ja sen kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Lapsia ohjataan arvostamaan ja toisten perheiden perinteitä ja tapoja. Lasten **kielitietoisuuden** kehittymistä tuetaan ja heitä rohkaistaan ilmaisemaan itseään eri keinoin.

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

Esiopetuksessa edistetään lasten tieto- ja viestintäteknologista osaamista yhteistyössä kotien kanssa. Se on osa monilukutaitoa sekä media- ja opiskelutaitoja, joita tarvitaan myöhemmin koulu- ja työelämässä. Esiopetuksessa tutustutaan erilaisiin tieto- ja viestintäteknologian välineisiin, palveluihin ja peleihin. ja ohjataan omaksumaan turvallisia käyttötaitoja. Pyhtään kunnan kouluihin on laadittu yhteinen TVT-polku esiopetuksesta yläkouluun asti, jossa joka luokka-asteelle on asetettu tavoitteet ja menetelmät tietotekniikan osaamiseen.

3. Kasvua ja oppimista tukeva toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri on tapa toimia, joka kehittyy esiopetusyhteisön vuorovaikutuksessa. Sen kehittämistä ohjaavat esiopetusta koskevat säädökset ja paikallisessa suunnitelmassa määritellyt arvot, oppimiskäsitys ja esiopetusta koskevat tavoitteet. Lisäksi siihen vaikuttavat myös tilat, välineet ja materiaalit. Hyvä toimintakulttuuri edistää oppimista ja hyvinvointia. Sitä arvioidaan ja kehitetään Pyhtään kunnassa siten, että se tukee esiopetuksen tavoitteiden toteutumista.

Toimintakulttuuria kehitetään myös kokeilemalla monipuolisia työtapoja, ideoimalla uusia ratkaisuja oppimisympäristöihin sekä kehittämällä ammatillista osaamista yhteistyöverkostoissa.

3.1 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Kaikille yhteinen esiopetus

Toimintakulttuurin kehittämisen lähtökohtana on kaikille yhteinen esiopetus, jossa kukin lapsi

voi toimia, kehittyä ja oppia omana ainutlaatuisena yksilönään sekä yhteisön jäsenenä. Jokaiselle lapselle suunnitellaan sopivia oppimisen haasteita sekä turvataan tarvittavan kasvun ja oppimisen tuki. On tärkeää, että lapset saavat kokemuksia siitä, että **heistä ollaan kiinnostuneita, heitä arvostetaan ja heidän mielipiteillään ja toiminnallaan on merkitystä.** Heidä myös ohjataan **ottamaan muut huomioon sekä kunnioittamaan toisten yksilöllisyyttä.** Pyhtään kunnan esiopetuksessa pyrimme avoimeen vuorovaikutukseen ja yhteisöllisten toimintatapojen säännölliseen kehittämiseen.

Oppimisen ja oivalluksen ilo

Esiopetus toteutetaan siten, että lasten **leikille, aloitteille ja kokeiluille** on sijaa. Leikillä on tärkeä merkitys muun muassa lasten kielen kehityksessä, uusien taitojen oppimisessa, tunteiden käsittelyssä ja kulttuuri-identiteetin muodostumisessa. Leikkiä eri muodoissaan hyödynnetään opetuksessa monipuolisesti.

Lapsi osallisena ja oman elämänsä toimijana

Pyhtään kunnassa painotetaan lasten **osallisuutta** osana toimintakulttuuria. Kaikkien lasten tulee saada ilmaista näkemyksiä ja mielipiteitään. Heidän ideoita ja aloitteita huomioidaan esiopetuksen toiminnan suunnittelussa sekä heille annetaan kokemuksia esiopetusryhmää koskevasta päätöksenteosta ja erilaisista työtehtävistä. Lasten tekemiä päätöksiä ja toimintaa arvioidaan yhdessä ja samalla lapsia ohjataan kantamaan **yhdessä vastuuta** ympäristöstä.

Hyvinvointi ja turvallinen arki

Esiopetuksessa kiinnitetään huomiota terveisiin elämäntapoihin. Lasten kanssa liikutaan monipuolisesti sekä sisällä että ulkona ja heitä ohjataan välttämään yhtäjaksoista istumista sekä vaihtamaan työskentelyasentoja. Esiopetuspäivään kuuluu myös mahdollisuus rauhoittumiselle. Lapsia ohjataan toimimaan turvallisesti oppimisympäristöissä. Turvallisen arjen käytännöissä noudatetaan turvallisuuteen liittyviä oppilashuollon periaatteita sekä suunnitelmia.

3.2 Oppimisympäristöt esiopetuksessa

Oppimisympäristöillä tarkoitetaan esiopetuksessa tiloja, paikkoja, välineitä, yhteisöjä ja käytäntöjä, jotka tukevat lapsen kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Oppimisympäristöjen tulee olla turvallisia sekä niissä kiinnitetään huomiota muun muassa siisteyteen, viihtyisyyteen, tilojen valaistukseen ja sisäilman laatuun.

Oppimisympäristöinä käytetään ulko- ja sisätiloja, lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä. Pyhtään kunnan esiopetuksessa tehdään yhteistyötä muun muassa kirjasto-, kulttuuri- ja liikuntatoimen kanssa.

Lasten omia leikkikaluja, tieto- ja viestintäteknologisia laitteita ja muita välineitä voidaan käyttää huoltajien kanssa sovituilla tavoilla. Tavoitteena on, että oppimisympäristöt muodostavat lapsille kokonaisvaltaisen oppimaiseman ja kannustavat aktiivisuuteen, yhteisöllisyyteen ja itsenäiseen oppimiseen.

3.3 Yhteistyö esiopetuksen aikana ja siirtymävaiheissa

Yhteistyö esiopetuksessa

Yhteistyön tavoitteina on, että esiopetus, muu varhaiskasvatus ja perusopetus muodostavat johdonmukaisen, lapsen kasvua ja oppimista tukevan jatkumon. Yhteistyö on suunnitelmallista ja sitä kehitetään ja arvioidaan säännöllisesti.

Esiopetuksessa tutustutaan varhaiskasvatuksen ja alkuopetuksen toimintaan ja oppimisympäristöihin käytännössä sekä pyritään tekemään säännöllisesti yhteistyötä.

Esiopetuksen henkilöstö on yhteistyössä myös terveydenhuollon henkilöstön kanssa lasten hyvinvoinnin, kasvun ja oppimisen tukemiseksi.

Pyhtään kunnan esiopetuksessa pidämme myös tärkeänä yhteistyötä lähiympäristön toimijoiden kanssa. Näin edistämme oppimisympäristöjen monipuolisuutta suhteessa ympäröivään yhteisöön ja maailmaan.

Lasten yhteistyötaitojen vahvistaminen on yksi keskeisistä esiopetuksen tavoitteista. Lasten kanssa toteutetaan erilaisia yhteistyömuotoja ja pienryhmätoimintaa. Lapsia kannustetaan ja ohjataan toimimaan ryhmän jäsenenä ja kehittämään omia yhteistyötaitojaan.

Esiopetuksen henkilöstön keskinäisellä hyvällä yhteistyöllä on myös suuri merkitys koko yhteisön hyvinvoinnin kannalta.

Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Pyhtään kunnan esiopetuksessa on tärkeää, että yhteistyötä huoltajien kanssa tehdään säännöllisesti ja monimuotoisesti. Yhteistyön lähtökohtana on luottamuksen rakentaminen ja osapuolten tasa-arvoinen vuorovaikutus ja keskinäinen kunnioitus. Yhteistyössä otetaan huomioon perheiden moninaisuus, yksilölliset tarpeet ja huoltajuuteen liittyvät kysymykset.

Esiluokanopettajan tulee keskustella huoltajien kanssa lapsen aiemmista kasvuympäristöistä, kehityksestä, oppimisesta ja mielenkiinnon kohteista sekä perheen ja esiopetuksen arvoista, kasvatuskäytännöistä ja tavoitteista. Huoltajien kanssa keskustellaan lapsen kasvun ja oppimisen etenemisestä sekä mahdollisen tuen suunnittelusta ja toteutuksesta. **Lasten ja huoltajien näkemyksiä otetaan huomioon opetuksen toteuttamisessa.** Huoltajille annetaan myös mahdollisuus tutustua ja osallistua lapsen esiopetuspäivään.

Pyhtään kunnan esiopetuksessa tärkeä yhteistyömuoto huoltajien kanssa on Wilma (oppilaitoksen hallinto-ohjelman www-liittymä). Wilman kautta esiopetuksen henkilöstö ja huoltajat voivat päivittäin viestittää tärkeitä lasta koskevat asiat sekä siellä on myös huoltajille nähtävillä koulua koskevat ajankohtaiset tiedotteet.

Yhteistyö siirtymävaiheissa

Lasten siirtyminen kotoa tai aiemmasta varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja sieltä perusopetukseen pyritään tekemään mahdollisimman joustavaksi ja lapsen kasvua ja oppimista tukevalla tavalla. Tärkeää on että opetuksen ja oppimisen tuen järjestämisen kannalta keskeinen tieto siirtyy lapsen siirtyessä varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta ensimmäiselle luokalle.

Esiopetuksen ja perusopetuksen siirtymävaiheissa hyödynnetään aikaisempien varhaiskasvattajien ja esiluokanopettajien asiantuntemusta lapsen kasvun ja oppimisen etenemisessä ja tukemisessa.

Lapsen ja huoltajien kanssa keskustellaan esiopetukseen ja kouluun siirryttäessä alkavan opetuksen tavoitteista ja toimintatavoista. Pyhtään kunnassa lapset ja huoltajat pääsevät tutustumaan esi- ja alkuopetuksen oppimisympäristöihin, toimintaan ja henkilöstöön sekä perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoimintaan jo ennen opetuksen alkua.

4. Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet

4.1 Monipuoliset työtavat

Ohjattu ja lasten omaehtoinen leikki sekä havainnolliset, lasten aktiivisuutta ja luovuutta edistävät työtavat ovat olennainen osa esiopetuksen toimintaa. Lapsia ohjataan kokeilemaan ja käyttämään erilaisia työtapoja ryhmissä, työpareina ja itsenäisesti. Lapset **osallistuvat** toiminnan suunnitteluun, työtapojen valintaan ja heille tarjotaan erilaisia työtehtäviä.

Tämä arjen osallisuus tukee lapsen aloitekykyä ja omaa vastuunottoa.

Lasten kanssa mietitään myös yhdessä työskentelyn tavoitteita ja mitä heiltä odotetaan.

Tehtyjen valintojen ja työskentelyn onnistumista arvioidaan yhdessä.

Kokemukselliset ja **toiminnalliset** työtavat tarjoavat elämyksiä ja vahvistavat lapsen oppimismotivaatiota. Lasten tulee saada käyttää kaikkia aistejaan, liikkua, kehittää muistiaan ja mielikuvitustaan sekä nauttia oivaltamisesta.

Yhdessä työskennellessä lapsia rohkaistaan kyselemään, ihmettelemään, tutkimaan, päättämään ja ratkaisemaan ongelmia. Heille annetaan myös mahdollisuus kokeilla ja toimia itsenäisesti. Lapsia kannustetaan oppimaan sekä opettelemaan uutta ja onnistumisen kokemuksilla ja kannustavalla palautteella tuetaan lasten **myönteisen itsetunnon** kehittymistä.

4.2 Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena

Arviointi on kiinteä osa esiopetusta. Se on havainnoinnin, dokumentoinnin, arviointipäätelmien ja palautteen muodostama kokonaisuus, johon osallistuvat opettajien lisäksi muu esiopetuksen henkilöstö sekä lapset ja huoltajat.

Esiluokanopettaja seuraa kunkin lapsen kehittymistä ja oppimista esiopetusvuoden aikana.

Seurannan kohteena ovat lasten työskentely, käyttäytyminen ja heidän oppimisensa edistyminen eri tiedon- ja taidonaloilla. Seuranta perustuu jatkuvaan havainnointiin sekä monipuoliseen dokumentointiin. Lasten tekemät työt ja omat kokemukset ovat osa dokumentointia ja arviointia. Myös huoltajien havainnot lapsensa oppimisesta ja hyvinvoinnista ovat tärkeitä.

Lapsille annetaan päivittäin rohkaisevaa ja kannustavaa palautetta heidän vahvuuksista ja kehittämisalueista. Tärkeää on kuitenkin se, että lapsi saa **myönteisen käsityksen** itsestään oppijana.

Esiopetuksessa kehitetään lasten edellytyksiä itsearviointiin. Lapsia rohkaistaan kuvaamaan, mistä he esiopetuksessa pitävät, missä he ovat omasta mielestä onnistuneet ja mitä he haluaisivat opetella jatkossa. Lasten oppimisen polun aikana vähitellen kehittyvä itsearviointitaito on osa oppimisen taitoja.

Tarpeelliset tiedot kunkin lapsen esiopetuksen aikaisesta työskentelystä sekä kasvun ja oppimisen etenemisestä ovat opettajan käytössä lapsen siirtyessä ensimmäiselle luokalle. Tiedon siirtoon pyydetään aina huoltajilta lupa sekä noudatetaan voimassa olevia säännöksiä. Tiedon siirtämisessä hyödynnetään esiopetuksen aikana täytettyä arviointilomaketta, jossa lapset sekä huoltajat ovat olleet osallisena. (liite).

Lapsille annetaan lukuvuoden päätteeksi Pyhtään kunnan esiopetuksen osallistumistodistus. (liite).

4.3 Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet

Esiopetus on eheytettyä opetusta, joka muodostuu eri laajuisista ja eri tavoin toteutetuista oppimiskokonaisuuksista, jonka lähtökohtana ovat lasten kiinnostuksen kohteet ja opetukselle asetettavat tavoitteet. Yhteiset tavoitteet perustuvat eri tiedon- ja taidonaloista nouseviin, esiopetuksen kannalta oleellisiin opetuksen tavoitteisiin ja laaja-alaiselle osaamiselle asetettuihin tavoitteisiin.

Lapset osallistuvat oppimiskokonaisuuksien suunnitteluun ja toteutumisen arviointiin opettajan ohjauksessa. Jokaiselle lapselle annetaan mahdollisuus oppia ja työskennellä omaan tahtiinsa sekä kehittää taitojaan vuorovaikutuksessa toisten lasten kanssa monipuolisessa oppimisympäristössä.

Esiopetukselle asetetut yhteiset tavoitteet on ryhmitelty viideksi kokonaisuudeksi.

1. Ilmaisun monet muodot

Esiopetuksessa kehitetään lasten ilmaisua **musiikillisen, kuvataiteellisen, käsitöiden sekä suullisen ja kehollisen ilmaisun** perustaitoja harjoittelemalla.

Esiopetuksessa lasta rohkaistaan ja ohjataan käyttämään ilmaisun eri muotoja. Lasten ilmaisussa ja työskentelyn dokumentoinnissa käytetään monipuolisesti erilaisia materiaaleja ja välineitä. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti eri oppimisympäristöjä ja Pyhtään kunnan kulttuuritarjontaa.

Musiikillinen toiminta

- vahvistetaan lasten kiinnostusta ja suhdetta musiikkiin
- tarjotaan mahdollisuus lauluun, tanssiin, liikkeeseen, soittoon ja oman musiikin luomiseen
- tutustutaan eri musiikkityyleihin ja soittimiin
- havainnoidaan äänen tasoa, kestoa ja voimaa
- tarjotaan kokemuksia musiikin tekemisestä yhdessä

Käsityö

- harjoitellaan käsitöiden tekemistä ja erilaisten työvälineiden käyttöä
- kokeillaan eri materiaalien käyttöä
- opetellaan eri tekniikoita ja perustaitoja
- lapsia rohkaistaan suunnittelemaan ja toteuttamaan erilaisia käsitöitä mielikuvituksensa ja omien taitojensa puitteissa yhdessä toisten lasten kanssa
- esiopetusvuoden aikana suunnitellaan ja valmistetaan opettajan ohjauksessa pitempikestoinen käsityö

Kuvallinen ajattelu ja kuvailmaisuus

- tuetaan lasten kuvallisen ajattelun ja kuvailmaisun kehittymistä tekemällä, tulkitsemalla ja arvioimalla erilaisia kuvia
- otetaan huomioon lasten kokemusmaailma ja kiinnostuksen kohteet
- lapsia rohkaistaan kokeilemaan erilaisia kuvan tekemisen tapoja, välineitä ja materiaaleja

- kuvan tekemisen taitoja harjoitellaan moniaistisesti esimerkiksi maalaamalla, rakentamalla ja mediaesityksiä tekemällä
- havainnoidaan taideteoksia, median kuvia, esineiden muotoilua sekä rakennetun ja luonnon ympäristön kohteita
- kuvataiteen eri muodoissa kiinnitetään huomiota väreihin, muotoihin, materiaaleihin ja kuvien herättämiin tunteisiin

Suullinen ja kehollinen ilmaisu

- lapsia rohkaistaan suulliseen ja keholliseen ilmaisuun monipuolisten harjoitusten ja leikin avulla
- lapsille annetaan kokemuksia siitä, miten kielellä ja keholla voidaan leikkiä ja viestiä monimuotoisesti
- opetuksessa hyödynnetään loruja, runoja ja lasten kirjallisuutta
- lasten kokemia ja havaitsemia asioita työestetään yhdessä ilmaisun keinoin esimerkiksi draamatoiminnalla, sanataiteella ja tanssilla
- huomioidaan lasten mielikuvituksen tuotokset

2. Kielen rikas maailma

Kieli on lapsille sekä oppimisen kohde että väline. Esiopetuksen tehtävä on tukea lasten **kielellisten taitojen** kehitystä kokonaisvaltaisesti kielen merkityksen hahmottamisesta kohti yksityiskohtaisempaa kielen rakenteiden muodon havaitsemista.. Keskeistä on vahvistaa lasten kiinnostusta ja uteliaisuutta puhuttua kieltä sekä lukemista ja kirjoittamista kohtaan. Erilaisten viestien tulkitseminen ja tuottaminen suullisesti ja viestinnän välineitä käyttäen ovat osa vähitellen kehittyvää monilukutaitoa sekä tieto- ja viestintäteknologista osaamista. Esiopetuksessa lasten kielellisen ja kulttuurisen taustan monimuotoisuus tunnustetaan, sitä kunnioitetaan ja sen jatkuvuutta tuetaan.

Lasten kielellisen tietoisuuden kehittymistä edistetään kielellä leikkien, loruillen sekä tutustuen monipuolisesti puhuttuun ja kirjoitettuun kieleen. . Lasten kehittyvää luku- ja kirjoitustaitoa tuetaan **leikkien ja toiminnallisten** harjoitusten avulla. Lasten oppimisympäristöt on suunniteltu niin, että niissä on runsaasti mahdollisuuksia havainnoida, tutkia ja kokeilla puhuttua ja kirjoitettua kieltä sekä laajentaa sanavarastoa.

Lapsia ohjataan kertomaan ja keskustelamaan sekä eläytymään, ymmärtämään ja muistamaan kuulemaansa. Sanojen merkitystä pohditaan yhdessä ja sanoilla leikitellään. Yhteisissä keskusteluissa lapset kehittävät taitojaan kysyä, päätellä ja arvioida kuulemaansa. Lapsia innostetaan tarinoiden tekemiseen ja taitoa harjoitellaan esimerkiksi saduttamalla tai digitarinoita tekemällä.

Lapsille luetaan erilaisia tekstejä ja niistä keskustellaan yhdessä. Tämä auttaa lapsia ymmärtämään lukemisen merkitystä. Opettajan **mallintamisen** ja erilaisten harjoitusten avulla lapset saavat kokemuksia siitä ,miten puheen voi muuttaa kirjoitetuksi kieleksi ja kirjoitetun kielen puheeksi. Kirjoitettua ja puhuttua kieltä tutkitaan yhdessä. Lapsia ohjataan havaitsemaan, että puheen voi jakaa pienempiin osiin, kuten sanoihin, tavuihin ja äänteisiin.

Lasten lukutaidon kehittymistä tuetaan järjestämällä heille mahdollisuuksia leikkiliseen kirjoittamiseen ja omien tekstien tuottamiseen tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen. Lapsia innostetaan yhdessä ja omatoimisesti tunnistamaan ja tuottamaan eri tavoin kirjaimia, sanoja ja tekstejä taitojensa ja mielenkiintonsa mukaisesti heitä kiinnostavissa asioissa.

Esiopetuksessa käytetään monipuolisesti lastenkirjallisuutta. Lapsia rohkaistaan tutkimaan ja lukemaan oman taitonsa mukaisesti erilaisia tekstejä sekä kertomaan ja ilmaisemaan eri tavoin kuulemastaan tai lukemastaan.

Erialaisten leikkien ja harjoitusten avulla tuetaan lasten hienomotoristen taitojen kehittymistä sekä heidän kykyään hahmottaa tilaa ja suuntaa. Lapsia ohjataan tarkoituksenmukaiseen kynäotteeseen ja näppäimistöjen käyttöön.

3. Minä ja meidän yhteisömme

Lasten elinpiiri laajenee heidän kasvaessaan. Kodin perinteiden, toimintamallien, arvojen ja katsomusten lisäksi lapset kohtaavat toisenlaisia tapoja ajatella ja toimia.. Esiopetuksen tehtävä on vahvistaa lasten valmiuksia ymmärtää yhteiskunnan monimuotoisuutta ja toimia siinä. Lähiyhteisön menneisyyttä sekä ajankohtaisia asioita pohtimalla suunnataan lasten mielenkiintoa yhteiskunnallisiin asioihin. Arjen eettisten valintojen pohdinta sekä omien tunnetaitojen kehittäminen ja rakentavan käyttäytymisen harjoittelu **vahvistavat lasten vuorovaikutustaitoja.**

Tavoitteena on edistää lasten mielenkiintoa yhteiskunnan, erityisesti lähiyhteisön toimintaan ja vahvistaa heidän osallisuuttaan toimintaympäristössään.

Lasten kanssa tutustutaan johonkin lähiympäristön henkilöön tai kohteeseen historiallisesta näkökulmasta. Aihetta lähestytään havainnollisesti ja moniaistisesti eri ilmaisutapoja käyttäen. Opetuksessa voidaan hyödyntää myös juhlaperinteitä, kertomuksia, perinneleikkejä ja vanhoja lauluja.

Lasten kiinnostusta yhteiskunnallisiin asioihin herätetään keskustelemalla heitä kiinnostavista lähiyhteisön ja yhteiskunnan ajankohtaisista asioista. Lasten kanssa tutustutaan mediaan ja kokeillaan median tuottamista leikinomaisesti sekä pohditaan yhdessä mediatarjonnan sisältöä ja todenmukaisuutta. Lasten kanssa laaditaan ja kehitetään esiopetusryhmän sääntöjä sekä annetaan mahdollisuus aitoon osallistumis- ja vaikuttamiskokemukseen.

Esiopetukseen sisältyy koko ryhmälle yhteistä **eettistä kasvatusta**. Kasvatus liitetään lasten arkeen ja käytännön tilanteisiin, joihin liittyy tunteita ja eettisiä valintoja. Lapsia ohjataan tunnistamaan tunteita, toimimaan ystävällisesti ja vastuullisesti sekä ratkaisemaan rakentavasti lasten keskinäisiä ristiriitatilanteita. Lasten kanssa pohditaan **ystävyyttä ja toisen kunnioittamista**, ilon ja pelon aiheita sekä oikean ja väärän erottamista. Yhteisten keskustelujen lisäksi hyödynnämme opetuksessa roolileikkejä, satuja sekä sosiaalisia taitoja ja tunnetaitoja kehittäviä opetusohjelmia ja materiaaleja.

Esiopetuksen **katsomuskasvatuksessa** yhteisen tutustumisen kohteena ovat lapsiryhmässä läsnä olevat uskonnot ja katsomukset. Tavoitteena on auttaa lapsia ymmärtämään ja kunnioittamaan sekä omia että toisten lasten ja perheiden erilaisia katsomuksellisia perinteitä sekä niihin liittyviä tapoja ja käsityksiä.

4. Tutkin ja toimin ympäristössäni

Esiopetuksessa on erittäin tärkeää opetuksen liittäminen lasten kokemusmaailmaan ja heidän toimintaympäristöönsä **matemaattisten taitojen** opettelussa sekä **teknologia- ja ympäristökasvatuksen** toteuttamisessa.

Esiopetuksen tehtävä on tukea lasten matemaattisen ajattelun kehittymistä ja kiinnostusta matematiikkaan sekä vahvistaa lasten luonnontuntemusta ja suhdetta luontoon. Esiopetuksessa tutustutaan tutkivaan oppimiseen **havainnoimalla ja tutkimalla ympäristöä** sekä **kokeilemalla ja päätelemällä**.

Matemaattiset taidot

Esiopetuksessa vahvistetaan pohjaa lasten matemaattisen ajattelun kehittymiselle ja matematiikan oppimiselle. Lapsia ohjataan kiinnittämään huomiota arjessa ja ympäristössä ilmenevään matematiikkaan. Opetuksen tavoitteena on tarjota **oivaltamisen ja oppimisen iloa** matemaattisen ajattelun eri vaiheissa oleville lapsille. Lapsia kannustetaan kehittämään matemaattisia taitojaan **toiminnallisesti, leikkien ja eri aisteja käyttäen** erilaisissa oppimisympäristöissä.

Esiopetuksessa tutustutaan tutkivaan työtapaan. Lapsia rohkaistaan tekemään kysymyksiä ja etsimään niihin selityksiä. Lapset opettelevat **vertailemaan, luokittelemaan, sarjoittamaan tai järjestämään havaintojen tai mittausten** pohjalta saatuja tietoja.

Lukukäsitteen kehittymistä tuetaan monipuolisesti leikkien ja työskennellen. Lapsia innostetaan havainnoimaan lukumääriä ympäristössä sekä liittämään ne lukusanaan ja numeromerkkeihin taitojensa mukaan. Lukumääriä vertaillaan ja tutkitaan sekä erityisesti kiinnitetään huomiota lasten **lukujonotaitojen ja nimeämisen** kehittämiseen. Numeroita harjoitellaan kirjoittamaan ja kiinnitetään huomiota oikeaan tekosuuntaan. Kymmenjärjestelmää harjoitellaan toiminnallisesti ja leikinomaisesti.

Erilaisilla harjoituksilla tuetaan lasten **tason ja tilan** hahmottamista. Lapsia kannustetaan tutkimaan ja kokeilemaan 2- ja 3- ulotteisuutta sekä opettelemaan **sijainti- ja suhdekäsitteitä**. Heidän **geometristä** ajattelua vahvistetaan ja tutustutaan ympäristössä oleviin muotoihin ja nimeämään niitä.

Opetuksessa harjoitellaan myös **mittaamista** keholla ja eri välineillä sekä harjoitellaan **ajankäsitteitä** ja **aikajärjestystä** esimerkiksi vuorokaudenaikoja havainnoimalla ja tutustumalla kelloon.

Teknologia- ja ympäristökasvatus

Esiopetuksen ympäristökasvatus tarjoaa lapsille luontokokemuksia sekä mahdollisuuden tutkia ja tutustua kasveihin, eläimiin ja luonnon ilmiöihin. Ympäristöä havainnoidaan eri aistein sekä havaintovälineiden avulla. Samalla opetellaan luontoon liittyvien käsitteiden käyttöä ja päätelmien tekemistä sekä pohditaan syy-seuraus suhteita. Opetuksessa hyödynnetään lasten luontotuntemusta ja heitä kiinnostavia asioita. Pyhtään kunnassa on keskeisenä ajatuksena luoda lapselle pohja **kestävälle elämäntavalle ja luonnonsuojelulle**. Lasta ohjataan huolehtimaan ympäristöstään ja sen viihtyisyydestä. Kunnan kouluille on laadittu kestävän kehityksen suunnitelma, joka käytetään opetustyön pohjana.

Lasten kanssa havainnoidaan ja pohditaan arjessa esiintyviä **teknologisia ratkaisuja** ja niiden ominaisuuksia ja toimivuutta. Lapset tutustuvat teknologiaan keksimällä, askartelemalla ja rakentamalla itse erilaisia rakenteita ja ratkaisuja eri materiaaleja hyödyntäen. Opetuksessa hyödynnetään oppimisympäristön lisäksi esimerkiksi lasten omia leikkikaluja ja mietitään niiden toimintaperiaatteita. Kotikuntaan ja sen rakennettuun ja rakentamattomaan ympäristöön tutustutaan mahdollisuuksien mukaan kuten Pyhtään vanha kirkko ja Valkmusan luonnonsuojelualue.

5. Kasvan ja kehityn

Itsestä huolehtiminen ja siihen liittyvät **arjen taidot** ovat osa esiopetuksen tavoitteena olevaa laaja-alaista osaamista. Esiopetuksen tehtävänä on luoda pohjaa terveyttä ja hyvinvointia arvostavalle ja liikunnalliselle elämäntavalle sekä kehittää lasten terveysosaamista ja turvataitoja. Lisäksi tehtävänä on edistää kestävään elämäntapaan kuuluvia ruoka- kulutus- ja puhtaustottumuksia.

Liikunta

Lapsille tarjotaan monipuolisia kokemuksia liikunnasta. Heitä ohjataan ymmärtämään liikkumisen yhteys hyvinvointiin ja terveyteen. Heitä innostetaan liikkumaan monipuolisesti ja kokemaan **liikunnan iloa**. Liikkumisen ja leikkien avulla lasten yhdessä toimimisen taidot kehittyvät. Samalla heidän kehohallintansa vahvistuu sekä heidän taitonsa hahmottaa omaa kehoaan ja sen eri osia suhteessa ympäröivään tilaan, käytettävään aikaan ja voimaan kehittyä. Ohjatun liikkumisen lisäksi huolehditaan siitä, että lapsilla on mahdollisuuksia päivittäiseen omaehtoiseen liikkumiseen sekä sisällä että ulkona. Yhteistyössä huoltajien kanssa lapsia rohkaistaan liikkumaan myös vapaa-ajalla erilaisissa tiloissa ja ulkona erilaisissa olosuhteissa.

Esiopetuksessa harjoitellaan monipuolisesti ja säännöllisesti arkeen liittyviä motorisia perustaitoja eri ympäristöissä. Näitä ovat **tasapaino, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot**.

Tasapainoa harjoitellaan pysähtymisiä ja harhauttamisia sisältävien leikkien avulla ja taitoradalla leikitellen. Liikkumistaitoja edistetään **kierimistä, kiipeämistä, juoksua ja hyppelyä** sisältävillä harjoituksilla.

Välineenkäsittelytaitoja harjoitellaan työntämällä ja vetämällä sekä käyttämällä monipuolisesti eri välineitä ja palloja. Lapsia innostetaan harjaannuttamaan hienomotorisia taitojaan sorminäppäryyttä ja tarkkuutta kehittävien pelien ja leikkien avulla. Tavoitteena on, että toiminta antaa kaikille lapsille mahdollisuuksia osallistumiseen ja onnistumiseen sekä tukee lasten hyvinvointia ja toimintakykyä.

Hyvinvointi ja terveys

Lapsia ohjataan ymmärtämään liikunnan, levon ja hyvien ihmissuhteiden merkitystä hyvinvoinnille ja terveydelle. Kaveruutta ja toisten huomioon ottamista sekä tunteiden tunnistamista ja hallintaa harjoitellaan arjen tilanteissa. Lasten kanssa havainnoidaan nukkumisen ja liikkumisen määrää sekä mietitään niiden yhteyttä päivittäiseen virkeyteen ja hyvään oloon. Opetuksessa haetaan tietoa hygieniasta ja harjoitellaan siihen liittyviä perustaitoja osana esiopetuksen arkea.

Esiopetuksessa ruokailutilanteita käytetään päivittäisen terveyttä edistävän syömisestä ja ruokaan liittyvän osaamisen oppimisympäristönä. Ruokailutilanteista luodaan lasten kanssa mahdollisimman viihtyisiä ja lapsia ohjataan hyviin tapoihin. Suomalaisen ruoka- ja tapakulttuurin lisäksi opetuksessa tutustutaan mahdollisuuksien mukaan myös muihin ruokakulttuureihin.

Lasten kanssa tarkastellaan lapsiin kohdistuvaa mainontaa sekä pohditaan **kohtuullisen kuluttamisen** merkityksestä. Esimerkiksi lasten leikeissä ja piirroksissa ilmenevät tulkinnat kulutuksesta ja mainonnasta toimivat kuluttajakasvatuksen pohjana.

Turvallisuus

Lapset saavat esiopetuksessa tietoa oikeudestaan turvalliseen elämään, arvostavaan kohteluun ja koskemattomuuteen. Lasten kanssa havainnoidaan ja pohditaan arjen toimintaympäristöihin ja esiopetuksen oppimisympäristöihin liittyviä yleisimpiä fyysisiä ja psyykkisiä vaaratilanteita. Tavoitteena on tukea lasten turvallisuuden tunnetta, antaa heille valmiuksia pyytää ja hankkia apua sekä toimia turvallisesti arjen tilanteissa. Lapsia rohkaistaan hakemaan aikuisen apua esiopetuksen ongelmatilanteissa ja kiusaamista kohdatessaan sekä kertomaan huolistaan. Esiopetuksessa harjoitellaan lähiliikenteessä liikkumisen sääntöjä sekä turvallista toimintaa tieto- ja viestintäteknologisissa ympäristöissä ikäkaudelle sopivalla tavalla.

Pyhtään kunnan kouluille on laadittu toimintaohje väkivaltatilanteiden varalle ja pelastautumissuunnitelma, johon kuuluu vuosittainen poistumisharjoitus koulun tiloista. Esiopetuksessa voidaan myös tutustua palolaitoksen ja poliisin toimintaan esimerkiksi vierailun merkeissä.

5. Lapsen kasvun ja oppimisen tuki

Lapsen kasvun ja oppimisen tuen suunnittelussa ja seurannassa toteutetaan kolmiportaisen tuen vaiheita. Tuen vaiheet toteutetaan esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti ja se toteutetaan paikallisen opetussuunnitelman mukaisesti.

6. Oppilashuolto

Oppilashuolto toteutetaan koulujen oppilashuoltosuunnitelman ja paikallisen opetussuunnitelman mukaisesti. Yksilöllinen oppilashuolto toteutetaan yhteistyössä neuvolan kanssa. Kouluterveydenhoito aloitetaan perusopetuksen ensimmäiseltä luokalta alkaen.

7. Erilaiset kieli- ja kulttuuritausta esiopetuksessa

Pyhtäällä eri kieli- ja kulttuuriryhmien esiopetus järjestetään muun esiopetuksen yhteydessä lähikouluperiaatteella. Esiopetuksessa noudatetaan samoja esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisia yleisiä kasvatus- ja oppimistavoitteita. Lasten vaihtelevat kielelliset ja kulttuuriset taustat otetaan huomioon. Esiopetuksen tavoitteena on tukea jokaisen lapsen kieli- ja kulttuuri-identiteetin kasvua sekä opettaa lapsia kunnioittamaan eri kieliä ja kulttuureja.

Muu tuki eri kieli- ja kulttuuritaustaisille lapsille määritellään Etelä-Kymenlaakson maahanmuutto-ohjelmassa ja Pyhtään kunnan monikulttuurisuussuunnitelmassa.

8. Erityiseen maailmankatsomukseen tai kasvatustavalliseen järjestelmään perustuva esiopetus

Toteutetaan esiopetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteisiin voi tutustua sivustolla www.oph.fi

